

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
29 жовтня 2025 року,
протокол № 3

Ректор університету, голова вченої
ради університету, доктор юридичних
наук, професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

29 жовтня 2025 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЛЕКСИКОН КІНОПЕРЕКЛАДІВ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки

РОЗРОБНИК:

Викладачка кафедри мовознавства,
Перекладачка
27 вересня 2025 року

_____ Ірина САВЮК

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри мовознавства
27 вересня 2025 року, протокол № 2

Завідувачка кафедри мовознавства,
докторка педагогічних наук, професорка
27 вересня 2025 року

_____ Ольга НАГОРНА

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка
27 вересня 2025 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
22 жовтня 2025 року, протокол № 2

Голова методичної ради університету, кандидатка наук
з державного управління, доцентка
22 жовтня 2025 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 5
2. Заплановані результати навчання	– 6
3. Програма навчальної дисципліни	– 8
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 9
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 9
4.2. Аудиторні заняття	– 10
4.3. Самостійна робота студентів	– 10
5. Методи навчання та контролю	– 10
6. Нарахування балів	– 10
7. Рекомендована література	– 10

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	03 Гуманітарні науки
2.	Код і назва спеціальності	–	035 Філологія
3.	Назва спеціалізації	–	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
4.	Назва дисципліни	–	Лексикон кіноперекладів
5.	Тип дисципліни	–	Вибіркова
6.	Код дисципліни	–	ППВ 6.2.
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	Бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	Четвертий
10.	Семестр	–	Сьомий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	4,0 / 120
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	
	% від загального обсягу	–	
	лекційні заняття (годин)	–	
	% від обсягу аудиторних годин	–	
	практичні заняття (годин)	–	46
	% від обсягу аудиторних годин	–	46%
	самостійна робота (годин)	–	74
	% від загального обсягу	–	74%
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	
	самостійної роботи	–	
	3) заочна форма навчання:		не передбачена
	аудиторні заняття (годин)	–	–
	% від загального обсягу	–	–
	лекційні заняття (годин)	–	–
	% від обсягу аудиторних годин	–	–
	семінарські заняття (годин)	–	–
	% від обсягу аудиторних годин	–	–
	самостійна робота (годин)	–	–
	% від загального обсягу	–	–
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	–
	самостійної роботи	–	–
12.	Форма семестрового контролю	–	залік
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:		
	1) попередні дисципліни	–	ППВ 6. 1 Практика перекладу мови (польська/французька)
	2) супутні дисципліни	–	ППВ 6.3. Захист прав у мережі «Інтернет» в Україні та Європейському Союзі
	3) наступні дисципліни	–	ППВ 6.4 Військовий переклад; ППВ6.5. Переклад у сфері міжнародного туризму

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Лексикон кіноперекладів» (англійська мова мова) забезпечує програмні компетентності та програмні результати навчання, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни, передбачених освітньо-професійною програмою «Бакалавр філології»:

<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами.</p> <p>ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань у різних сферах практичної діяльності.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>ПР 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.</p> <p>ПР 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p>

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:

1. Знання

(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)

1.1) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у

	сфері філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства, дискурсології), що виникають у процесі професійної діяльності або навчання, зокрема у контексті політичної комунікації.
1.2)	Застосовувати теорії та методи філологічної науки для аналізу, інтерпретації та перекладу політичної лексики, яка характеризується багатозначністю, контекстуальною варіативністю та невизначеністю умов.
1.3)	Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
1.4)	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та їх обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу. Мати базові уявлення про кінопереклад; знати перекладацькі трансформації, осмислювати кінопереклад як систему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового кіноперекладу.
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	Пояснювати особливості кіноперекладу;
2.2)	мати системне уявлення про лексичні особливості кіноперекладу;
2.3)	формувати навички орієнтуватися в контекстно забарвленій лексиці;
2.4)	застосовувати перекладацькі трансформації на практиці.
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	Визначати типи нейтральної та забарвленої лексики;
3.2)	обирати адекватні перекладацькі відповідники;
3.3)	застосовувати стратегії адаптації, нейтралізації та компенсації;
3.4)	створювати фрагменти перекладу для субтитрів і дубляжу;
3.5)	самостійно оцінювати та узагальнювати опрацьований матеріал, користуватися різноманітними джерелами інформації, робити висновки, приймати рішення.
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	Аналізувати напрацювання колег в Україні та за кордоном;
4.2)	порівнювати та оцінювати поставлене завдання;
4.3)	визначати різні види мовної комунікації в професійній діяльності.
5. Синтез	
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	Використовувати різні мовні засоби в процесі комунікації іноземною мовою;
5.2)	аналізувати й застосовувати на практиці отриманні знання й навички;
5.3)	оперувати різними мовними засобами для здійснення різних видів перекладу;
5.4)	використовувати різні мовні засоби в процесі перекладу.
6. Оцінювання	
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	

6.1) Встановлювати зв'язок теоретичних знань із практичними вміннями та навичками;
6.2) самостійно оцінювати та узагальнювати опрацьований матеріал, користуватися різноманітними джерелами інформації, робити висновки, приймати рішення.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) Оцінити якість кінопродукту;
7.2) уміти перекладати діалоги, враховуючи синхронізацію при дублюванні та субтитруванні;
7.3) користуватися сучасними методами й підходами до кіноперекладу;
7.4) створювати новий творчий продукт, який відповідає оригіналу в контексті впливу на глядача/слухача.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Переклад і кінопереклад. Особливості та функції
Ознайомлення з поняттям кіноперекладу, його відмінністю від інших видів перекладу.

Тема 2. Переклад аудіовізуального контенту та його типи
Розглядається поняття аудіовізуального контенту та висвітлюються його основні типи. Поняття лексики в кіноперекладі, особливості, підходи до розуміння та відтворення.

Тема 3. Поняття та види кіноперекладу (дубляж, субтитрування, закадровий переклад)
Ознайомлення з видами кіноперекладу та їхніми особливостями. Вивчення кожного виду й закріплення матеріалу на практиці.

Тема 4. Становлення кіноперекладу в Україні
Висвітлення основних етапів започаткування й розвитку кіноперекладу в Україні, відмінності між радянською школою кіноперекладу та методами й підходами, що використовувалися за часів незалежної України. Знайомство з ключовими дієвцями.

Тема 5. Контекст у кіноперекладі
Ознайомлення з поняттям контексту в кіноперекладі. Висвітлення основних складнощів, які можуть виникнути з поясненням, стратегії передачі та розширення контексту для глядача/слухача. Розгляд і вивчення можливостей вибору лексики. Характеристики лексики (експресивність, нейтральність, стислість тощо). Трансформація лексики.

Тема 6. Переклад національного колориту. Можливі стратегії
Сформувані у студентів цілісне уявлення про національний колорит як лінгвокультурний феномен кінотексту та розвинути навички його адекватної передачі в перекладі з урахуванням жанру, цільової аудиторії та виду кіноперекладу.

Тема 7. Переклад із урахуванням особливостей мовця
Сформувані вміння аналізувати мовлення персонажа як носія соціальних, культурних та індивідуальних характеристик і передавати ці особливості у кіноперекладі з урахуванням жанру, типу перекладу та цільової аудиторії.

Тема 8. Лексичні особливості кіноперекладу. Лексико-семантичні трансформації
Вивчення способів вибору мовних засобів, звертаючи увагу на стилістичну відповідність оригінальному тексту та зрозумілість тексту для глядача. Поняття лексики в кіноперекладу, особливості, підходи до розуміння та відтворення.

Тема 9. Переклад високого стилю (на прикладі фільму *The King's Speech*)

Ознайомлення з основними стратегіями перекладу високого стилю, пишномовності. Вивчення їхніх переваг і недоліків. Закріплення отриманих знань на практиці.

Тема 10. Особливості перекладу реклами та пісень

Ознайомити студентів зі специфікою перекладу рекламних та пісенних елементів у кіно як культурно й прагматично навантажених компонентів та сформуванню навички їх адекватної передачі з урахуванням колориту, жанру й аудіовізуальних обмежень.

Тема 11. Переклад жартів, іронії, сарказму

Формуємо вміння розпізнавати гумористичні та іронічні елементи. Розглядаємо можливі стратегії адекватної передачі при перекладі з урахуванням прагматичного ефекту та технічних обмежень аудіовізуального перекладу.

Тема 12. Особливості перекладу мультфільмів

Ознайомлення зі специфікою перекладу анімаційних фільмів як особливого виду аудіовізуального тексту. Висвітлення проблем і складнощів, формування навичок передачі атмосфери, гумору й характеристик персонажів із урахуванням вікової та культурної аудиторії.

Тема 13. Ідіоматичність перекладу

Вивчення поняття ідіоматичності. Висвітлення важливості виокремлення ідіоматичних одиниць у кінодискурсі. Формування навички адекватного перекладу ідіоматичних одиниць із урахуванням контексту, специфіки аудіовізуального контенту та впливу на глядача/слухача.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин		
		Денна форма		
		Усього	у тому числі	
п/с	с.р.			
1	2	3	4	5
1	Переклад і кінопереклад. Особливості	13,5	3,5	10
2	Переклад аудіовізуального контенту та його типи	8,5	3,5	5
3	Поняття та види кіноперекладу (дубляж, субтитрування, закадровий переклад)	7,5	3,5	4
4	Становлення кіноперекладу в Україні. Функції кіноперекладу	8,8	3,5	5
5	Контекст у кіноперекладі	7,5	3,5	4
6	Переклад національного колориту. Можливі стратегії	13,5	3,5	10
7	Переклад із урахуванням особливостей мовця	8,5	3,5	5
8	Лексичні особливості кіноперекладу. Лексико-семантичні трансформації	13,5	3,5	10
9	Переклад високого стилю (на прикладі фільму <i>The King's Speech</i>)	7,5	3,5	4

10	Особливості перекладу реклами та пісень	8,5	3,5	5
11	Переклад жартів, іронії, сарказму	8,5	3,5	5
12	Особливості перекладу мультфільмів	5,5	3,5	2
13	Ідіоматичність перекладу	9	4	5
	Усього	120	46	74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани практичних занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до окремих тем.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань всіма студентами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час практичних занять застосовуються:

- традиційний усний виклад змісту теми;
- слайдова презентація;
- аналіз ситуацій, проектна робота;
- робота в парах, групові дискусії, вебінари, що сприяють активному залученню;
- використання інтерактивних онлайн-інструментів;
- методи, що стимулюють творче мислення;
- аналіз фрагментів фільмів і серіалів;
- практичний переклад діалогів.

Поточний контроль знань з навчальної дисципліни може проводитися у формах:

- усне або письмове опитування студентів щодо засвоєння матеріалу;
- усне або письмове опитування на семінарських заняттях;
- виконання практичних завдань;
- захист підготовленої презентації.

6. Схема нарахування балів

6.1. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та

права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням Вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р №523/25. (<http://www.univer.km.ua/page.php?pid=158>)

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час практичних занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни

7. Рекомендовані джерела

7.1 Базові джерела

1. Гаврилів Т. Текст між культурами. Перекладознавчі студії. К.: Критика. 2005. 200 с.
2. Демецька В., Федорченко О. До проблеми перекладу кінотекстів // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика": збірник наукових праць. Розділ IV Херсон: видавництво ХДУ, 2010.
3. Добровольська А. Ю., Сегін Л.В. Особливості функціонування сленгу в американському кінотексті (на матеріалі серіалу "Теорія Великого Вибуху") Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. 2016. Том 2. № 8. С. 117-120.
4. Дубовий К.В. Помилки і втрати у закадровому перекладі художнього фільму. Філологічні трактати. 2015. Т.7, №3. С.33-38.
5. Конкульовський В. В. До визначення жанрово-стилістичної домінанти у кінофільмах піджанру «чорна комедія» // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство): зб. наук. праць. Вип. 118. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. С. 244–247.
6. Кустовська І.М., Лебедева Л.Е. Особливості застосування механізмів психолінгвістичної моделі у процесі перекладу. Вісник науки та освіти. Серія Філологія. № 3(9) 2023. С. 416 -429.
7. Кустовська І.М. Аудіовізуальний переклад при вивченні комунікативно спрямованих дисциплін. // Вісник НАДПСУ: електрон. наук. фах. вид. Сер.: Педагогіка. 2023 р. № 4. С. 84-99.
8. Кустовська І.М., Хамазюк О.М. Утворення спеціальної термінології: міжмовні відповідності та розбіжності. Вісник науки та освіти. Серія: Філологія. № 5 (59). 2025. С. 832-845..

7.2. Допоміжні джерела

1. Carr J.C., Witherick N. Speakout: Upper Intermediate **Teacher's Book**. Pearson Education Limited, 2011. 221 p.
2. Knodel L.V. English for law: Textbook. K.: Publisher PALUDOVA A.V., 2007. 260 p.
3. Murphy R. Essential Grammar in Use. Cambridge University Press, 2007. 319 p.
4. Nahorna O., Nahorni Ya. Political Neologisms in Modern English: Pedagogical Approaches to Contemporary Word Formation in ESL/EFL Classrooms. Актуальні питання у сучасній науці. 2025. №2 (32). С. 717–728.
5. Richardson K. English for Law Enforcement. Macmillan, 2009. 127 p.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Cambridge English. URL: <https://www.cambridgeenglish.org/learning-english/>
2. Cambridge English Shop. URL: <https://www.cambridgeenglish.org/learners/>
3. EnglishClub TV. URL: https://tv-english.club/?utm_source=ectv&utm_campaign=clicks-ectv-medialib
4. English File (Oxford). URL: <https://surl.li/djcgyl>
5. English for Everyone. URL: <https://www.dkefe.com/en/audio>
6. Oxbridge unites for no confidence motion against government. URL: <https://surl.li/pxlbsk>
7. The Economist. Topical Talk. URL: <https://surl.li/kyygff>

8. ReadTheory. URL: <https://readtheory.org/>
9. Voice of America. URL: <https://learningenglish.voanews.com/>
10. WOOEnglish. URL: <https://wooenglish.com/categories/free-ebooks>